



KONGRESI
RINOR
KOMBËTAR

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG



Vlorë

PLANI LOKAL I VEPRIMIT PËR RININË 2020-2023

- Vlorë -

Planet
Lokale të
Veprimit

Jeta Qytetare Tënd





Jeta Qytetin Tënd

Përmbajtja

I. QËLLIMI DHE METODOLOGJIA

1.1 Qëllimi	06
1.2 Metodologjia	07
1.3 Parimet Udhëheqëse	09

II. BASHKËRENDIMI ME POLITIKAT VENDORE, KOMBËTARE DHE EUROPIANE 10

III. ANALIZA E SITUATËS AKTUALE DHE PLANIFIKIMI 12

IV. ANALIZA SWOT 19

V. MONITORIMI DHE VLERËSIMI 20

**PËR REALIZIMIN E KËTIJ
PLANI LOKAL VEPRIMI PUNUAN:**

Koordinator Lokal dhe Hartues:

Saniela Xhaferi
TPA Center, Vlorë.

Ekspert Lokal:
Blerina Dhrami,
TPA Center, Vlorë.
Besar Xhaferi,
TPA Center, Vlorë.

Pikë kontakti Bashkia:
Fabiola Deliaj

Këshilltare e Kryetarit të Bashkisë, Vlorë.

**Koordinimi në nivel kombëtar dhe asistimi në
hartim:**

Sekretariati i Kongresit Rinor Kombëtar:
Dafina Peci,
Drejtoreshë Ekzekutive.

Korrektim dhe Kurim:

Shila Parllaku,
Oficere Komunikimi

Falenderime

Plani Lokal i Veprimit për Rininë u bë i mundur falë mbështetjes së plotë të Fondacionit Friedrich Ebert, i cili mbështet zhvillimin e politikave rinore në nivel vendor dhe qendror, në bashkëpunim me Kongresin Rinor Kombëtar.

Puna e zhvilluar në nivel kombëtar për planet e veprimit 2020-2023 në 12 Bashki ka pasur synim nxitjen e dialogut të strukturuar rini-institucione, në bazë të një metodologjie dhe rrugëtimi të njehsuar, në bashkëpunim të ngushtë me organizatat aktive të Kongresit Rinor Kombëtar dhe me gjerë, të rinj nga shkollat e mesme dhe universitetet, si dhe me mbështetjen e madhe dhe angazhimin sistematik të Bashkive.

Këto plane do shërbejnë si një bazë orientuese politikash dhe veprimtarie të dedikuar për sektorin e rinisë, në përputhje të plotë me perceptimet dhe vizionin që të rinjtë dhe institucionet kanë mbi perspektivën lokale.

Një falenderim shkon për të gjithë ata që u bënë pjesë dhe kontribut në këtë rrugëtim!



PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Bashkia Vlorë me mbështetjen e Fondacionit Friedrich Ebert në bashkëpunim me Kongresi Rinor Kombëtar ka hartuar Planin Lokal të Veprimit për Rininë, dhe nëpërmjet këtij dokumenti prezanton përpjekjen e saj më serioze për të ndërhyrë thellë e në mënyrë gjithëpërfshirëse për transformimin e realitetit ku jetojnë, studiojnë dhe ëndërrojnë të rinjtë e qytetit.

Vizioni ynë për vitet e ardhshme projekton krijimin e kushteve dhe një mjedisi të sigurt social, shëndetësor dhe politik, për një rini aktive dhe të barabartë në të gjitha fushat e jetës dhe me status të konsoliduar për të ardhmen e tyre. Prioritet do të jetë përmirësimi i vazhdueshëm i cilësisë së jetës së të rinjve dhe forcimi i statusit të tyre, përmes zhvillimit të më shumë mundësive në edukim, punësim, shëndetësi, kulturë dhe rritjen e pjesëmarrjes së plotë të të rinjve në shoqëri dhe vendimarrje.

Gjashtë shtyllat kryesore mbi të cilat bazohet SVR janë pjesë integrale e

“Strategjisë Europiane për të Rinjtë 2019-2027” dhe në koordinim të plotë me të gjithë dokumentat strategjike në nivel qendror dhe vendor. Në evindentimin e këtyre shtyllave rol të rëndësishëm patën analiza e situatës aktuale dhe analiza SWOT e të gjithë fushave që janë kompetencë e Bashkisë. Potencialet dhe problematikat e evidentuara janë ndërthurur dhe kombinuar duke formuluar këto objektiva:

Arsimi cilësor dhe gjithëpërfshirës adreson mangësitë fizike dhe materiale, si edhe vështirësinë e aksesit në institucione edukuese, për shkak të aftësive, përkatësisë në një grup vulnerabël apo të marginalizuar etj. Ky prioritet përmbledh dhe adreson të gjitha nivelet e arsimit në territorin e Bashkisë Vlorë. Objektivat dhe masat për këtë prioritet janë ndërtuar duke marrë në konsideratë mundësitë ekzistuese për zgjidhjen e këtyre problematikave dhe, njëkohësisht, duke parashtruar masa që mund të ndërmerren drejt zgjidhjes.

Punësimi dhe sipërmarrja rinore përfshin dhe adreson papunësinë e të rinjve (duke përfshirë sidomos angazhimet sezonale ose studentore), efektshmërinë dhe zbatueshmërinë e politikave që janë në fuqi, vetëpërfshirjen e të rinjve dhe palëve të treta në organizata të shoqërisë civile, organizata ndërkombëtare e më tej.

Pjesëmarrja dhe përfaqësimi rinor në politikë dhe vendimmarrje merret drejtpërdrejtë me përfaqësimin e të rinjve për të marrë pjesë në Këshillin Bashkiak si organ përfaqësues i Bashkisë, me mundësitë dhe motivimet e të rinjve dhe të rejave për të marrë pjesë drejtpërdrejtë në politikëbërje dhe vendimmarrje në Bashkinë Vlorë. Në këtë kontekst, për të arritur në konkretizimin e masave të sugjeruara, janë analizuar nisma të mëparshme dhe efektshmëria e tyre, si edhe janë marrë në konsideratë nisma ekzistuese.

Art, sport, kulture dhe mjedisi përfshin dhe adreson kohën e lirë, nevojën argëtim dhe promovimin e të rinjve virtuoze dhe të talentuar adreson cilësinë e jetës së shëndetshme dhe një qytet me ajër të pastër, nxitjen dhe zhvillimin e turizmit. Masat janë orientuar drejt krijimit të hapësirave, aktiviteteve, programeve, mundësive

kulturore, hapësirave për të ushtruar sportin, për të bërë art dhe aktivitete të tjera krijuese dhe argëtuese.

Mbështetja e organizatave dhe nismave rinore në qytetin e Vlorës parashikon jo vetëm një përjasje mbështetëse nga ana e Bashkisë Vlorë, por edhe një ndërveprim aktiv, në mënyrë që të ketë sa më shumë nisma cilësore nga ana e të rinjve. Për këtë, prioritetet dhe masat janë orientuar drejt mundësive financiare dhe aktiviteteve konkrete që ndihmojnë organizatat grupimet dhe nismat rinore, në mënyrë që të funksionojnë si duhet dhe të kenë qëndrueshmëri.

Çështjet sociale, shëndetësore dhe shërbimet publike për të rinjtë përfshijnë një gamë të gjerë shërbimesh dhe lehtësirash që të rinjtë përfitojnë për shkak të grupmoshës në të cilën ata bëjnë pjesë. Realizimi i këtyre shërbimeve dhe përfitimi që do të kenë të rinjtë, do të sillte përmirësimin e gjendjes dhe mirëqënies së tyre në qytet dhe, për rrjedhojë, mirëfunksionimin e tyre efektiv si qytetarë të kësaj Bashkie.

1.1 QËLLIMI

Dinamikat qeverisëse në Shqipëri po orientohen gjithnjë e më shumë drejt hartimit dhe zbatimit të politikave në nivel vendor, kjo në vazhden e decentralizimit të pushtetit qendror dhe mbështetjes së autonomisë së Njësive të Qeverisjes Vendore (NjQV) për përmbushjen e funksioneve të përcaktuara me ligj. Politikat dhe dokumentat strategjike sektoriale janë instrumenta të nevojshëm për të udhëhequr sektorë të veçantë, në përputhje të plotë me funksionet dhe kuadrin ligjor.

Qëllimi i këtij Plani Veprimi është hartimi i një platforme strategjike dhe gjithëpërfshirëse që do të nxisë zhvillimin e një rinie të kulturuar dhe të shëndetshme, që mund të luajë një rol aktiv në demokratizimin dhe zhvillimin ekonomik vendor. Në veçanti, pjesëmarrja e rinisë në jetën publike dhe forcimi i statusit socioekonomik të saj përbëjnë një domosdoshmëri për arritjen e standardeve europiane dhe një ekonomie tregu të aftë për t'u përballur me sfidat e globalizimit.

Plani Lokal i Veprimit frymëzohet nga vizioni european mbi angazhimin qytetar, forcimin ekonomik, mbrojtjen sociale dhe zhvillimin kulturor të të rinjve në Bashkinë Vlorë. Përparësitë e angazhimit strategjik synojnë

shfrytëzimin optimal të burimeve në dispozicion dhe një bashkërendim të punës jo vetëm ndërmjet strukturave të Bashkisë Vlorë që kontribuojnë në zhvillimin e rinisë por edhe bashkërendimin e punës së institucioneve në të gjitha nivelet e qeverisjes. Në fokus do të jetë dhe krijimi i sinergjive nëpërmjet bashkëpunimit me shoqërinë civile, organizatave ndërkombëtare dhe bizneseve.

Strategjia synon që të nxisë aktivizmin rinor dhe rritjen e kapaciteteve për të rinjtë në mënyrë që ata të kenë më shumë mundësi dhe hapësira në të ardhmen. Bazuar gjithashtu në qëllimin dhe objektivat e "Strategjisë Europiane për të Rinjtë 2019-2027", strategjia vendore për të rinjtë synon që të bashkojë të rinjtë për ndërtimin e një qyteti pa barriera, duke e kthyer kështu qytetin në një hapësirë të dedikuar për brezat e rinj.

**Planet
Lokale të
Veprimit**
Jeta Qytetin Tënd



1.2 METODOLOGJIA

Studimi është realizuar në nivel kombëtar dhe shtrirë në 12 Bashki në fokus, ku 10 prej tyre janë bashki qender qarku. Ai është konceptuar të realizohej në disa faza, të përcaktuara dhe detajuara në vijim. Realizues dhe Zbatues të studimit do të jenë KRK dhe rrjeti i organizatave nëpërmjet koordinimit dhe punës në terren nga 12 koordinatorët lokal.

Për çdo Bashki, do të jetë 1 koordinator lokal në bashkëpunim me subjektet pjesë e rrjetit të KRK, e cila është përgjegjëse për realizimin në terren të studimit dhe për përfshirjen e gjetjeve nga studimi në Planet Lokale të veprimit sipas secilës Bashki përkatësisht. Theksojmë se studimi është realizuar në të gjithë territorin në mbulim të Bashkisë respektive, pra duke konsideruar edhe ish-komunat, sot njësitë Administrative.

Studimi është i ndarë në këto faza:

1. Faza e parë është krijimi i backgroundit të Research Topic (Nevoja e hartimit të planeve lokale të veprimit për rininë). Kjo fazë përfshin:

- Hulumtimi në literaturën (Praktikat në Rajon dhe Rregullimet Ligjore përkatëse)
- Përcaktimi i metodologjisë së kërkimit
- Përcaktimi i kuadrit teorik (Legjitimimi i

kërkimit) dhe karakteri aplikativ i tij (përse na duhet? Dhe çfarë na sjell?)

2. Faza e dytë është mbledhja e të dhënave cilësore: të tipit të raporteve; të dhënave të publikuara për situatën e të rinjve në nivel vendor për 6 fushat e përcaktuara. Kjo fazë përfshin:

- Evidentimi i të gjitha problematikave që lidhen me informacionin/informimin e të rinjve për hapësirat/mundësitë reale të përfshirjes dhe angazhimit të tyre në 6 fushat prioritare të përcaktuara.

- Evidentimi i raportit buxhet i parashikuar-buxhet i shpenzuar për aktivitete dhe zbatimin e politikave rinore (Ballafaqimi i kërkesave/nevojave të Ri (e)-Pushtet Vendor).

- Përcaktimi i nevojave dhe prioriteteve komunitare e lokale sipas secilës fushë që Plani Lokal i Veprimit mendohet të përfshijë.

- Kapacitetet e pushtetit lokal dhe për përmbushjen e kërkesë-nevojave komunitare për të rinjtë.

3. Faza e tretë ka të bëjë me skicimin e Research Design-it nga secila Organizatë për secilën Bashki përkatësisht, sipas vendit ku ato operojnë:

- Formulimi i Hipotezës;
- Formulimi i Pyetjeve Kërkimore;
- Nxjerrja e Implikimeve;
- Nxjerrja e Indikatorëve/treguesve për Studimin.

4. Faza e katërt ka të bëjë me përcaktimin e të dhënave të tilla si:

- Lloji i kampionimit që do të përdoret/ si? Dhe ku? do të mbledhen të dhënat.
- Sa persona do të pyeten/madhësia e kampionimit në nivel kombëtar.
- Nga cilat grupmosha do të nis studimi.
- Sa persona do të pyeten për secilën bashki.
- Listimi i indikatorëve/ përkthimi i tyre në pyetje.
- Cilat alternativa nxjerrin më në pah problemin kërkimor (Mangësitë e konstatuara në nivel lokal specifikisht, evidentimi i nevojave, identifikimi i prioriteteve sipas objektivave strategjike për planet lokale të veprimit).

Kjo fazë është e përbërë nga këto etapa:

- Skicimi i Kampionimit - kjo do të bëhet secifikisht për secilën Bashki në program.
- Hartimi i pyetësorit - bazuar në indikatorët për 6 fushat prioritare për të rinjtë.
- Pre-testimi i Pyetësorit - (sa i kuptueshëm dhe i realizueshëm është për t'u arritur). Evidentimi

dhe reflektimi i ndryshimeve/draftimi final i pyetësorit.

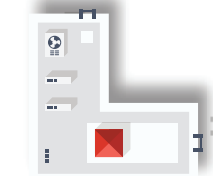
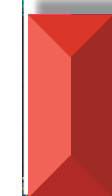
5. Faza e pestë ka konsistuar në realizimin në terren të procesit të anketimit (2400 pyetësorë gjithsej) dhe mbledhja e të dhënave sasiore. Kjo fazë u zhvillua në 2 muaj, ku puna në terren me pyetësorët zgjati një javë të plotë dhe u angazhuan në terren 12 koordinatorët lokal me ndihmesë nga vullnetarë dhe asistues sipas nevojës.

6. Faza e gjashtë është checkimi i pyetësorëve dhe hedhja e të dhënave. Krijimi i një baze të plotë të dhënash në excel.

7. Faza e shtatë është përpunimi statistikor (frekuenca dhe crosstabe) i të dhënave në SPSS sipas implikimeve të përcaktuara në fazën e tretë.

8. Faza e fundit është përpilimi i raportit me gjetjet, përfundimet, dhe rekomandimet përkatëse.

9. Hartimi i Planeve Lokale të Veprimit për secilën Bashki, bazuar në procesin e mësipërm.



PARIMET UDHËHEQËSE

Parimet të cilat kanë udhëhequr procesin e hartimit të PLR-së, janë edhe parimet mbi të cilat Bashkia Kukës synon të ndërtojë të ardhmen e qytetit me qytetarët. Më konkretisht këto parime konsistojnë në:

Zhvillimi i qëndrueshëm: Ky parim ka udhëhequr gjithë procesin e hartimit të PLVR-së dhe udhëheq njëherazi gjithë strategjitë kryesore kombëtare, rajonale dhe vendore. Pra është e rëndësishme që shfrytëzimi i burimeve të bëhet në mënyrë sa më të balancuar dhe nëpërmjet një planifikimi të integruar për të arritur zhvillim ekonomik dhe social që garanton qëndrueshmëri në kohë dhe jetëgjatësi. Ky parim është thelbësor kur flitet për të ardhmen e rinisë, motorrit kryesor të shoqërisë shqiptare.

Subsidiariteti: Strategjia është hartuar duke pasur parasysh që ushtrimi i përgjegjësisë publike duhet në mënyrë të përgjithshme, t'iu takojë më tepër autoriteteve të cilat janë më pranë qytetarëve ku dhe impakti është më i madh. Bashkia Kukës që prej vitit 2015 ka pasur në fokus të veçantë rininë nisur edhe nga fakti se zhvillimi dhe integrimi i të rinjve është cilësuar gjithmonë si guri i themelit të një shoqërie të fortë.

Bashkërendimi: Kjo strategji ka synuar të koordinohet me kuadrin strategjik të zhvillimit të Bashkisë Kukës, duke ndjekur objektivat dhe parimet thelbësore të zhvillimit të përcaktuara në dokumentat strategjike vendore. Në të njëjtën mënyrë, PLVR është përpjekur të jetë në harmoni me interesat e shoqërisë civile dhe organizimeve rinore duke promovuar forma të

ndryshme bashkëqeverisjeje apo bashkëpunimi për një zhvillim të qëndrueshëm. Përpjekjet e organizuara të të gjithë niveleve qeverisëse të mbështetura edhe nga organizatat rinore do të fuqizojnë rolin e të rinjve në të gjitha fushat.

Llogaridhënia dhe Transparenca: Qëllimet dhe objektivat strategjike, të përcaktuara në këtë strategji janë përkthyer në projekte dhe aktivitete specifike të matshme nëpërmjet treguesve të performancës, duke i bërë këto objektiva lehtësisht të matshme dhe të monitorueshme.

Gjithëpërfshirja: Strategjia ka patur në fokus kryesor filozofinë e gjithëpërfshirjes sociale duke u përpjekur në trajtimin e problematikave kryesore të çdo grupi social, me një vëmendje të lartë ndaj grupeve të marginalizuara të shoqërisë. Kjo nënkupton, krijimin e mundësive të barabarta për të gjithë të rinjtë e Bashkisë tonë, si në zonat urbane dhe ato rurale duke i ndihmuar ata në arritjen e mirëqënies së përbashkët.

Fleksibiliteti: Duke marrë në konsideratë reformat e shumta që Qeveria Shqiptare ka ndërmarrë gjatë pesë viteve të fundit dhe ndryshimet thelbësore që kanë prekur funksionet dhe kompetencat e NJQV-ve, strategjia është hartuar në mënyrë të tillë që të lejojë hapësirat e nevojshme për t'iu përshtatur kontekstit politik ende në ndryshim e sipër. Kjo do të thotë se objektivat strategjike dhe projektet janë hartuar duke marrë parasysh disa skenarë zhvillimi për të arritur përmbushjen më optimale të tyre përgjatë kësaj periudhe tranzicioni.

BASHKËRENDIMI ME POLITIKAT VENDORE, KOMBËTARE DHE EUROPIANE

Vizioni i këtij dokumenti orientues e strategjik për tre vitet e ardhshme kërkon vendosjen e rinisë në fokus të jetës aktive të qytetit nëpërmjet mbështetjes së partneritetit dhe nxitjes së bashkëpunimit me të rinjtë e vendeve europiane. Në mënyrë që të realizohet ky vizion afat-mesëm, është parësore që të bashkërendohet me planet kombëtare afat-mesme dhe afat-gjata dhe të ketë koordinim më efikas me organizatat rinore dhe aktorët e tjerë të përfshirë në këtë proces.

Mungesa për një kohë të gjatë e kuadrit ligjor për rininë ka bërë që përfshirja e të rinjve në jetën publike, vendimmarrje politike dhe shërbimet e dedikuara për rininë të jenë në vullnetin e titullarëve të institucioneve publike. Mungesa e kuadrit ligjor ka bërë që edhe bashkëpunimi jo vetëm ndërinstitutional por ndërmjet rrjetit të shoqërisë civile dhe organizatave rinore të jetë i pastrukturuar dhe nuk përfshin të gjitha aspektet ku përfshihet rinia. Prandaj gjatë procesit të hartimit të Planin Lokal të Veprimit të Rinisë 2020-2023 janë marrë në konsideratë objektivat e politikave dhe planeve kombëtare, rajonale dhe vendore për të krijuar një kuadër zhvillimor më koherent dhe të qëndrueshëm dhe sa më pranë standardeve të Bashkimit Europian (BE).

Në nivel ndërkombëtar:

>>> Strategjia e BE-së për Rininë, e cila advokon fuqishëm për “punën e të rinjve” një koncept holistik që shkon përtej punësimit dhe mbulon aspekte të ndryshme të zhvillimit personal të të rinjve. Siç është përcaktuar në Strategjinë e Rinisë të BE-së, ka të bëjë me “fuqizimin, emancipimin, përgjegjësinë dhe tolerancën...”.

>>> Strategjia Europa 2020 ka qëllim nxjerrjen e 20 milion njerëzve nga varfëria, luftën ndaj përjashtimit social dhe forcimin e punësimit. Iniciativat kryesore nën këtë strategji janë Platforma kundër Varfërisë dhe Përfshirjes Sociale dhe Axtenda për Aftësi të reja dhe Vende pune.

>>> Strategjia e Përfshirjes Sociale BE 2015-2020 është në thelb të Planit Kombëtar të Veprimit për Përfshirjen Sociale 2007-2016, e cila përcakton mekanizmat dhe strategjitë për përfshirje sociale gjatë ciklit të jetës së individëve si: fëmijët, individët në moshë pune, të moshuarit, personat me aftësi të kufizuara dhe komunitetet. Për më tepër, është mbështetur nga programi i Progresit, një instrument financiar që ka për qëllim zhvillimin e politikave në 5 fusha strategjike: punësimi, mbrojtja dhe përfshirja sociale, kushtet e punës, anti-diskriminimi dhe barazia gjinore.



Në nivel kombëtar:

>>> Programi i Qeverisë 2017-2021 Ky program në seksionin e rinisë, parashikon hartimin e politikave për përmirësimin e cilësisë së jetës, rritjen e pjesëmarrjes së të rinjve në jetën politike, programe dhe projekte për nxitjen e punësimit, krijimin e një kuadri ligjor të qartë për rininë ku përcaktohen qartë kompetencat e niveleve të ndryshme të qeverisjes lidhur me përgjegjësitë që kanë ndaj të rinjve, si dhe forcimin e rrjetit të bashkëpunimit ndërmjet aktorëve kombëtarë dhe ndërkombëtarë.

>>> Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2014-2020 (SKZHI) përcakton një qasje të integruar për zhvillimin socio-ekonomik të vendit po ashtu dhe për integrimin në BE. Impakti që kjo strategji kërkon është në 3 këndvështrime: së pari, një zhvillim ekonomik më i madh përmes rritjes së tregut të punës, forcimit të arsimit – duke përfshirë arsimin dhe trajnimin profesional, vullnetarizmin dhe minimizimin e ekonomisë informale. Së dyti, ka qëllim shndërrimin e rritjes ekonomike në mirëqenie sociale, përmes investimit në shërbime publike që ndihmojnë përfshirjen, kohezionin dhe cilësinë e jetës. Aksi i tretë i strategjisë bazohet në fuqizimin e qeverisjes, demokracinë dhe parametrat e ligjit të së drejtës.

>>> Strategjia për Punësim dhe Aftësi 2013-2020 ka qëllim ndërtimin e një fuqie punëtore më të arsimuar dhe të aftë sipas nevojave të tregut të punës. Politikat prioritare të identifikuar janë: a) forcimi i mundësive të punësimit përmes politikave efektive të tregut të punës, ku ofrimi i sa më shumë mundësive për të

rinjtë është një prioritet; b) ofrimi i arsimit dhe trajnimit profesional cilësor dhe trajnimit të të rinjve dhe të rriturve; c) nxitja e përfshirjes sociale dhe kohezionit territorial; dhe d) forcimi i qeverisjes së tregut të punës dhe sistemit të kualifikimeve.

>>> Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2015-2020 – harton një plan për ndërtimin e një sistemi të mbrojtjes sociale ku individët fuqizohen dhe grupeve vulnerabël iu ofrohen oportunitete që i bëjnë ata më shumë autonomë shoqëruar kjo me mekanizmat parandalues dhe të ri-integrimit në shoqëri.

>>> Plan i Kombëtar i Veprimit për Rininë 2015-2020 – Ky plan ka për qëllim hartimin e politikave të tërthorta për integrimin e plotë të të rinjve në skemën e shëndetësisë, arsimit, punës sociale dhe pjesëmarrjes politike me qëllim që ata të bëhen anëtarë aktiv të shoqërisë në të gjitha aspektet. Ky plan veprimi është bazuar në 6 objektiva strategjik si: Nxitja e të rinjve dhe pjesëmarrja e tyre në proceset demokratike/vendimmarrje; Nxitja e punësimit të të rinjve përmes politikave efektive të tregut të punës; Shëndetësia; Sporti dhe Mjedisi; Arsimi i të rinjve; Mbrojtja sociale; Kultura dhe Vullnetarizmi.

>>> Plan Kombëtar Veprimi 2010-2015 për Integrimin e Romëve dhe Egjiptianëve - Plan i është bazuar në një qasje të plotë që targeton minoritetet me qëllim përfshirjen e tyre. Kështu, politikat variojnë nga shërbime bazike si shëndetësia, arsimi, punësimi dhe strehimi; në shërbime më të sofistikuara si mbrojtja e trashëgimisë kulturore.



MATRICA E BASHKËRENDIMIT ME DOKUMENTAT STRATEGJIKE NDËRKOMBËTARE, KOMBËTARE DHE VENDORE

DOKUMENTET STRATEGJIKE	OBJEKTIVAT E PLANIT VENDOR PËR RININË					Çështjet sociale, shëndetësore dhe shërbime publike për të rinjtë
	Arsimi cilësor dhe gjithëpërfshirës	Punësimi dhe sipërmarrja Rinore	Pjesëmarrja dhe përfaqësimi rinor në politikë dhe vendimmarrje	Art, sport, culture dhe mjedisi	Mbështetja e organizatave dhe nismave Rinore	
Strategjia e BE-së për Rininë						
Strategjia Europa 2020						
Strategjia e Përfshirjes Sociale BE 2015-2020						
Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI) 2015-2020						
Programi i qeverise 2017 – 2021						
Pakti për universitetet						
Strategjia Kombëtare për Punësim dhe Aftësi 2014 - 2020						
Strategjia e Mbrojtjes Sociale 2015 – 2020						
Plani Kombëtar i Veprimit për Rininë 2015 - 2020						

III. ANALIZA E SITUATËS AKTUALE DHE PLANIFIKIMI

ARSIMI CILËSOR DHE GJITHËPËRFSHIRËS				
SITUATA AKTUALE	OBJEKTIVAT STRATEGJIK	INDIKATORE	AKTIVITETE	FINAN CIM
Qyteti i Vlorës, si qytet universitar, ka një numër të lartë studentësh (që vijnë nga vende dhe qytete të tjera për të kryer studimet universitare. Disa nga problematikat që lidhen me këtë prioritet janë: Infrastrukturë fizike më e mirë në shkolla. Akses në arsim nga grupet e marginalizuara. Këshillim karriere. Mësimdhënie jociësore. Mospërputhje ndërmjet kurrikulës dhe ofertës së tregut të punës.	Rritja e nivelit të arsimit dhe orientimi i kurrikulës nga nevojat e tregut të punës në mënyrë që të rinjtë të dalin nga shkolla e mesme qytetarë të mirë dhe të gatshëm për të vazhduar arsimin e lartë ose punësuar.	1) Numri i shkollave të mbyllura në zonat rurale. 2) Numri i laboratorëve funksionalë në shkollat 9-vjeçare dhe të mesme. 3) Numri i shkollave pa laboratorë. 4) Buxheti i investuar për rikonstruktimin e laboratorëve ekzistues dhe hapjen e laboratorëve të rinj në shkollat 9-vjeçare dhe të mesme. 5) Numri i takimeve konsultuese me të rinjtë. 6) Numri i të rinjve që lënë herët shkollën. 7) Numri i bibliotekave, palestrave të reja dhe terreneve sportive problematike; 8) Numri i shkollave që kanë hapësira që shfrytëzohen dhe nga komuniteti; 9) Buxheti i investuar për rikonstruktimin e palestrave dhe bibliotekave ekzistuese, si dhe hapjen e bibliotekave/ palestrave të reja në shkollat 9-vjeçare dhe të mesme. 10) Numri i shkollave që kanë mangësi në ofrimin e shërbime për të rinjtë me aftësi të kufizuara 11) Buxheti i investuar për përmirësimin e infrastrukturës ekzistuese për nxënësit me aftësi ndryshe në çdo shkollë 9-vjeçare dhe të mesme.	1.1 Përmirësimin e kurrikulave mësimore. 1.2 Kualifikimi i vazhdueshëm i mësuesve. 1.3 Krijimi i Partneriteteve Publike-Private për zhvillimin e kurrikulës profesionale bazuar në kompetenca. 1.4 Shtimi i mësuesve ndihmës. 1.5 Përmirësimi i edukimit jo formal. 1.6 Identifikimi i numrit të laboratorëve të munguar dhe funksionalë. 1.7 Identifikimi i të gjithë stakeholders të mundshëm sidomos në financim dhe implementim. 1.8 Konsultimi me parlamentet rinore për përfshirjen e tyre në këtë proces, duke u kujdesur që të jenë pjesë në hallka ku ata mund të kontribuojnë. 1.9 Krijimi i laboratorëve multifunksionalë në institucionet arsimore dhe funksionimi i atyre ekzistues. 1.10 Krijimi i mjediseve multifunksionale edhe brenda mjediseve shkollore dhe shtim në numër (biblioteka, palestra të reja, terrene sportive). 1.11 Rritja e investimeve në palestrat dhe bibliotekat ekzistuese pranë institucioneve arsimore, si dhe kujdes maksimal për mirëmbajtjen e tyre. 1.12 Rivlerësimi për nga funksioni i hapësirave fizike ekzistuese brenda shkollave 9-vjeçare, të mesme dhe institucioneve të tjera arsimore në zonat urbane dhe rurale 1.13 Ndërtimi i infrastrukturës së nevojshme për nxënësit me aftësi ndryshe. 1.14 Përmirësimi i infrastrukturës ekzistuese, për një përdorim sa më të gjerë brenda komunitetit.	

PUNËSIMI DHE SIPËRMARRJA RINORE

SITUATA AKTUALE	OBJEKTIVAT STRATEGJIK	INDIKATORË	AKTIVITETE	FINANCIM
Në qytetin e Vlorës, të rinjtë kanë mungesë në njohuritë mbi Kodin e Punës dhe punën informale. Gjithashtu këshillimi i karrierës që në faza të hershme nuk është i plotë. Mungojnë strategji për zhvillimin e atyre sektoreve që ofrojnë më shumë punësim për të rinjtë. Mungojnë strategji që firmat të incentivohen për marrje në punë/praktika të të rinjve.	1. Rritja e mundësive të të rinjve për punësim të denjë dhe vetë-punësim.	1) Numri i vendeve të punës të hapura nga projekte të zhvillimit të infrastrukturës. 2) Të paktën 30 % e të rinjve të punësuar të jenë nën 30 vjeç. 3) 30% e të rinjve të punësuar të jenë të regjistruar në Zyrën Rajonale të Punës. 4) Sigurimi i aksesit për marrjen e informacionit dhe shërbimeve të këshillimit mbi karrierën për 10 përqind të të rinjve që ndjekin arsimin e mesëm dhe atë të lartë. 5) Dhënia e udhëzimeve të individualizuara për karrierën dhe këshillimit për punësim për 20 përqind të të rinjve të regjistruar në shërbimin e punësimit. 6) Një numër të rinjsh të ndërgjegjësuar mbi të drejtat themelore në punë.	1.1 Vënia në dispozicion e një sistemi stimulues, ku përfshihet pagesa e kontributeve të sigurimeve shoqërore dhe dhënia e granteve për trajnim me qëllim që ndërmarrjet të punësojnë punëtorë të rinj me aftësi të ulëta. 1.2 Rishikimi i kriterëve të përzgjedhjes së projekteve të infrastrukturës duke synuar që ato të përputhen me objektivat për zhvillimin në zonat rurale, punësimin. 1.3 Monitorimi i disa shkollave pilot (arsim i mesëm dhe i lartë) në mënyrën si ofrohet këshillimi i karrierës. 1.4 Organizimi i Carrier Day në institucione të ndryshme të arsimit publik dhe privat. 1.5 Organizimi i përvitshëm i panairit të punës (sektori publik dhe sektori privat). 1.6 Organizimi i një fushate ndërgjegjësimi dhe informimi mbi efektin negativ të ekonomisë informale.	

PJESËMARRJA DHE PËRFAQËSIMI RINOR NË POLITIKË DHE VENDIMMARRJE

SITUATA AKTUALE	OBJEKTIVAT STRATEGJIK	INDIKATORË	AKTIVITETE	FINAN CIM
Të rinjtë e Vlorës nuk ndihen të përfaqësuar, të konsultuar dhe të marrë në konsideratë sa herë hartohen plane strategjike rajonale. (Këshill Bashkiak) Ajo që është vlerësuar si e rëndësishme është se mungon një network për të rinjtë dhe organizatat rinore. Një problematikë tjetër në këtë qytet është funksionimi i mbyllur i partive politike dhe pjesëmarrja e të rinjve në çdo ngjarje dhe event të organizuar në qark është e dobët.	1. Të rinjtë nga Bashkia Vlorë marrin pjesë aktive në diskutimin e çështjeve lokale dhe vendim-marrjen për adresimin e tyre duke zhvilluar një komunitet gjithëpërfshirës që vlerëson dhe inkurajon pjesëmarrjen e të rinjve.	1) Numri i të rinjve të konsultuar për hartimin e planeve strategjike të Qarkut Vlorë. 2) Numri i netëorkut të ngritur. 3) Një plan vjetor i detajuar i aktiviteteve ku nxitet pjesëmarrja e të rinjve.	1.1 Të rinjtë duhet të jenë të përfaqësuar, të konsultohen dhe të konsiderohen sa herë hartohen plane strategjike rajonale. 1.2 Bashkëpunim me organizatat rinore për ngritjen e netëork të të rinjve. 1.3 Platform informuese dhe përfshirje e të rinjve në aktivitete të tilla si dëgjesat publike, diskutimi i projekt buxhetit (buxheti me pjesëmarrje), mbledhje të Këshillit të Bashkisë. 1.4 Promovim i pjesëmarrjes së të rinjve në cdo ngjarje dhe event të organizuar në bashki.	

ARTI, SPORTI, KULTURA DHE MJEDISI

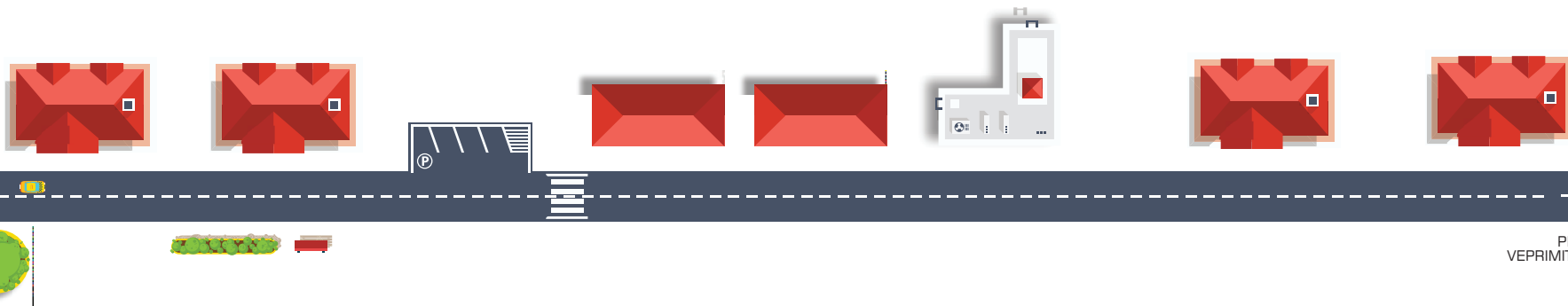
SITUATA AKTUALE	OBJEKTIVAT STRATEGJIK	INDIKATORË	AKTIVITETE	FINAN NCIM
Dy problematika të rëndësishme janë se mungojnë qendrat rinore në komuna dhe mungojnë trajnimet, të cilat do t'u mundësojnë të rinjve shfaqjen e kulturës në mënyrë bashkëkohore.	1. Të përmirësojmë jetën artistike, kulturore, sportive të të rinjve nga Bashkia Vlorë dhe tyre në mbrojtjen e mjedisit.	1.1 Numri i qendrave të krijuara. 1.2 Identifikim i projekteve që kanë lidhje me artin që ushtrojnë të rinjtë dhe aplikim në këto projekte. 1.3 Rreth 80% e aktiviteteve të të rinjve të mediatizuara Numri i të rinjve të përfshirë në aktivitete kulturore, sportive, sociale.	1.1 Ndërtimi/ Adaptimi i qendrave rinore në cdo njësi administrative. 1.2 Shfaqja e kulturës së të rinjve në mënyrë bashkëkohore. 1.3 Fuqizimi i strategjisë për mediatizimin e të gjitha aktiviteteve të zhvilluara nga të rinjtë. 1.4 Promovimi dhe festimi i javës së rinisë. 1.5 Zbulimi dhe mbështetja e të rinjve të talentuar në art dhe sport.	

5. MBËSHTETJA E ORGANIZATAVE RINORE DHE NISMAVE RINORE

SITUATA AKTUALE	OBJEKTIVAT STRATEGJIK	INDIKATORE	AKTIVITETE	FINAN CIM
Për këtë prioritet, vëmendja duhet të përqëndrohet në nxitjen për krijimin e organizatave rinore / grupeve informale, trajtimit të problematikave rinore dhe qëndrueshmëria e organizatave rinore.	Të përmirësojmë bashkëpunimin e Bashkisë me organizatat e shoqërisë civile për rritjen e pjesëmarrjes së të rinjve në jetën sociale dhe vendimmarrjen lokale.	1) Bashkia Vlorë nuk disponon një dokument strategjik kaq specifik, për rrjedhojë asnjë zë të dedikuar për Rininë. 2) Bashkia ka zhvilluar iniciativa të përbashkëta me institucione të tjera dhe shoqërinë civile, në kuadër të nismave rinore, nxitjes së punësimit tek grup-moshat e targetuara, lehtësim aktivitete të ndryshme si start-upet. 3) Në buxhetin e 2019- (500.000 lekë, këtë informacion mund ta gjeni në faqen zyrtare të Bashkisë Vlorë www.vlora.gov.al), në kuadër të aktiviteteve rinore, specifikisht dedikuar marrëveshjes me Qendrën Rinore Vlorë].	1.1 Informim për thirrjet për projekte që përfshirja e organizatave rinore në projekte rajonale të jetë më e gjerë, me fokus të rinjtë. 1.2 Krijimi i lehtësive logjistike, infrastrukturore dhe mundësive financiare që suportojnë organizatat, grupimet dhe nismat rinore. 1.3 Zhvillim i trajnimeve të vazhdueshme se si të shkruhen projekte, si të aplikohet për projekte për menaxhim më të mirë të organizatave. 1.4 Lehtësim nga praktikat burokratike, institucionale gjatë planifikimit dhe realizimit të aktiviteteve të organizatave. 1.5 Promovim dhe informim i vazhdueshëm rreth nismave rinore duke organizuar panairë.	

ÇËSHTJET SOCIALE, SHËNDETSORE DHE SHËRBIMET PUBLIKE

SITUATA AKTUALE	OBJEKTIVAT STRATEGJIK	INDIKATORË	AKTIVITETE	FINAN CIM
Në qytetin e Vlorës, duhet të ngrihen qendra trajtimi të problemeve sociale. Përmirësimi i infrastrukturës shëndetësore është një pikë tjetër e rëndësishme si pasojë e një game të ulët e shërbimeve të ofruara.	Të përmirësojmë aksesin në shërbimet publike, sociale dhe shëndetësore për të rinjtë në Bashkinë Vlorë.	1) Numri i aktiviteteve informuese. 2) Më shumë të rinj që marrin pjesë në aktivitete sportive apo klube sportive. 3) Nr i studentëve të pajisur me kartë studenti. 4) Numri i të rinjve pjesëmarrës në takimet informuese. 5) Numri i të rinjve të asistuar për probleme të ndryshme shëndetsore. 6) Më pak të rinj të prekur nga sëmundje seksualisht të trasmetueshme . 7) Numri i aktiviteteve me karakter publik, social, shëndetësor. 8) Numri i mjedisve shëndetësore ambulatorë.	1.1 Fushtat informimi të vazhdueshme të ndara sipas grup moshave të ndryshme dhe sipas tematikave të ndryshme. 1.2 Njohja e të rinjve me institucionet relevante dhe rrugët për marrjen, përfitimin e shërbimeve. 1.3 Ngritja e më shume pikave ambulatorë që ofrojnë shërbime shëndetsore për të rinjtë. 1.4 Lehtësime fiskale për të rinjtë që janë të pajisur me kartë shëndeti. 1.5 Përfshirja e të rinjve në fushata të inicuar nga vetë ata për edukimin e të rinjve të tjerë për çështjet përkatëse. 1.6 Përfshirja e të rinjve në aktivitete sociale Përmirësimi i infrastrukturës shëndetësore.	



IV. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT është një metodë planifikimi e strukturuar që përdoret gjerësisht për të evidentuar dhe vlerësuar Pikat e Forta (Strengths), Pikat e Dobëta (Weaknesses), Mundësitë (Opportunities) dhe Rreziqet/Sfidat (Threats) të një projekti, çështjeje, territori, etj.

Gjatë hartimit të këtij Plani Veprimi, kjo metodë u përzgjedh si një instrument mjaft praktik dhe i dobishëm për të analizuar situatën ekzistuese, analizën mbi bazën e të cilës u hartuan qëllimet dhe objektivat strategjike. Pikat e dobëta dhe Pikat e forta evidentojnë çështje shqetësuese të të rinjve brenda territorit të Bashkisë Kamëz, të cilat mund të adresohen nëpërmjet politikave vendore, ndërsa Mundësitë dhe Sfidat i përkasin aspekteve të jashtme, kontrolli i të cilave mund të kërkojë bashkëpunim ndërvendor apo angazhim të qeverisë vendore e më gjerë.

PIKAT E FORTA

- Infrastruktura ekzistuese ndihmon për realizimin e planit lokal të veprimit për rininë
- Mbështetje dhe angazhim i institucioneve vendore
- Komuniteti i prindërve mbështet fuqishëm iniciativat e tilla
- Nismat do të bashkojnë të rinjtë përmes ideve dhe interesave të përbashkëta

S

PIKAT E DOBËTA

- Rrjetet sociale ndihmojnë në komunikimin dhe bashkëveprimin e të rinjve, duke i bërë ata lehtësisht të arritshëm
 - Zbatimi i planit rrit besimin tek të rinjtë për një të ardhme të plotë dhe zhvillimi i aktiviteteve rinore rrit vlerësimin e vlerave
 - Vëmendja ndaj të rinjve në zonat rurale ka ardhur duke u rritur nga projekte apo organizata të ndryshme, të cilat mund ta mbështesin këtë plan vendor për rininë
 - Komunitetet lokale krijojnë dhe mbajnë lidhje më të forta brenda tyre, dhe kjo ndihmon në përfundimin e iniciativave të tilla
 - Fuqizimi i rinisë është në fokusin e veprimtarisë dhe axhendën e shumë organizatave rinore

W

MUNDËSITË

- Mungesa e një experience të mëparshme në zbatimin e planeve lokale për rininë
- Mungesa e një fondi buxhetor të dedikuar për rininë
- Mungesa e urave të komunikimit/informimit për një gjithëpërfshirje të rinisë
- Mungesa e një koordinimi të institucioneve arsimore me edukimin joformal të të rinjve për vlera të tilla si aktivizmi dhe vullnetarizmi
- Lëvizjet/Mobilitet i kufizuar i të rinjve të njësive administrative për pjesëmarrje në aktivitete, për shkak të mungesës së sistemit të transportit publik nga këto zona.

O

KËRCËNIMET

- Mendimi se planet rinore janë vetëm për të rinj të disavantazhuar ose për shtresa vulnerabël të shoqërisë
- Financimi i aktiviteteve për zbatimin e planit
- Ulja e numrit të të rinjve për shkak të emigrimit dhe migrimit
- Të rinjtë e ndjejnë të dobët lidhjen me bizneset, mjedisin dhe komunitetin lokal, cka sjell apati, mosangazhim dhe mosbesim.

T

MONITORIMI DHE VLERËSIMI I SVR-së

Aktivitetet e monitorimit dhe vlerësimit janë një komponent thelbësor për të përmirësuar efektivitetin e vetëqeverisjes vendore. Monitorimi dhe vlerësimi siguron informacion mbi zbatimin e objektivave dhe programeve, që i mundëson BV-së të përfitojë nga sukseset dhe të mësojë nga eksperiencat e

zbatimit. Sistemi i monitorimit dhe vlerësimit kërkon përpjekje të përkushtuara, ekspertizë, aftësi, vlerësim dhe menaxhim të mirë. Ky proces konsiderohet si një nga më të rëndësishmit gjatë periudhës së zbatimit të një dokumenti strategjik, pasi shfaq devijimet nga përmbushja e objektivave të PVR 2020- 2023. Me qëllim që të sigurohet monitorim dhe raportim cilësor dhe i dobishëm, është e nevojshme që të përcaktohet si më poshtë vijon:

- Procesi i qartë i raportimit dhe i monitorimit me përgjegjësitë dhe kalendarin;
- Modelet dhe instrumentet që do të përdoren për monitorimin;
- Kapaciteti i strukturave kryesore dhe pjesëmarrëse.

Procesi i qartë i monitorimit dhe raportimit është i nevojshëm për të informuar pjesëmarrësit për përgjegjësitë e tyre dhe për t'u mundësuar atyre që të përgatiten për të gjitha angazhimet duke u bazuar në një kalendar të përcaktuar më parë. Sistemi i monitorimit duhet të jetë i mirëorganizuar për të ndjekur të gjitha hallkat që të mbulohen të gjitha projektet dhe të përcaktohen dhe konfirmohen strukturat monitoruese.

Modelet dhe instrumentet janë të nevojshme për rrjetin e komunikimit mes strukturave dhe për të garantuar se paraqitja e informacionit është e pajtueshme dhe e lehtë për t'u konsoliduar. Udhëzimet se si të plotësohen modelet duhet të jenë të përgatitura në mënyrë të tillë që të jenë të lexueshme për të gjithë pjesëmarrësit. Përveç modeleve për elementë si objektivat do të jenë të nevojshme edhe sqarimet, sidomos në rastet kur vërehen vonesa apo mangësi për të detajuar elementët që sjellin devijime serioze. Informacioni i prodhuar përmes sistemeve të monitorimit dhe të raportimit mund të përdoret brenda Bashkisë për të marrë vendime dhe jashtë saj për të siguruar transparencë për publikun e gjerë.

Kapaciteti i strukturave për të prodhuar informacion cilësor dhe për të konsoliduar informacionin është shumë i rëndësishëm. Duhet përpjekje dhe aftësi për të prodhuar informacion raportimi të mirë të bazuar në analiza dhe të mbështetur nga prova. Praktika në sektorin publik tregon se shumë shpesh raportimi i informacionit fokusohet në veprimet e përditshme rutinore më shumë sesa në analizën e arritjeve. Kapaciteti mund të përmirësohet përmes udhëzimeve, trajnimit dhe praktikës.

Sistemi i monitorimit dhe i vlerësimit i propozuar përbëhet nga dy nivele:

I. Niveli i parë lidhet me monitorimin e projekteve duke ndjekur me vëmendje arritjen e indikatorëve të përcaktuar në këtë dokument. Ky proces do të realizohet nga strukturat përgjegjëse brenda dhe në varësi. Raportet e monitorimit të këtyre strukturave do të dërgohen tek struktura përgjegjëse për vlerësimin dhe jetësimin e prioriteteve. Periodiciteti i monitorimit është vendosur bazuar në specifikat që ka çdo projekt.

II. Niveli i dytë lidhet me vlerësimin e përmbushjes së objektivave dhe rezultateve të pritshme. Ky vlerësim do të realizohet çdo fund viti, ku nëpërmjet analizës së raporteve të monitorimit do të vlerësohet masa e përmbushjes së objektivave, krahasimi i masës së arritjeve me masën e parashikuar, si edhe në rastet të veçanta do të propozohen edhe ndryshime në projekte, kohëzgjatje, afate, fonde etj.

Monitorimi i SVR-së është fazë shumë e rëndësishme dhe matësi më i mirë i suksesit në zbatueshmërinë e saj. Puna do të nisë bazuar në procedurat administrative për të siguruar raporte mbi zbatimin e projekteve të ndryshme. Pastaj, gradualisht do të përmirësojmë cilësinë e informacionit të krijuar gjatë procesit dhe përfundimisht ky informacion do të përdoret në sistemin e vendimarrjes.

Bazuar në kalendarin e monitorimit të strategjisë çdo vit do të përgatiten vlerësimet e ecursisë së SVR-së dhe do të raportohet tek drejtoria e rinies dhe projekteve lidhur me ecurinë e punës për përmbushjen e objektivave strategjike dhe të KR i Bashkisë. Në varësi të ecursisë së punës mund të propozohen edhe rishikime të objektivave strategjike. Në varësi të specifikave që kanë monitorimi/raportimi i projekteve do të kryehet në periudha 3 – 6 mujore. Raportet do t'i dërgohen strukturës përgjegjëse sipas afateve të përcaktuara. Vëmendje të veçantë i është kushtuar indikatorëve si sinjalizues të ecursisë së punës.

